

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СНИСАНІЕ.

Всичко за „Християнски Свѣтъ“ се изпраща до:
Павелъ Мишковъ — Варна.

АБОНАМЕНТЪ
За година 10 лв. Всичко прѣдплата.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стихотворения, отъ Стоянъ Ватралски.
1,000,000 лева за евангелизиране на България,
отъ Павелъ Мишковъ.

Евангелието на живота отъ Р. Томежнъ.
Въздържателенъ отдѣлъ, редактира Ал. Георгиевъ.
Младежки отдѣлъ, редактира Пв. Д. Стефановъ.
Въ страната на слъцето, отъ Кристина Рой.
Вселената и нейната причина отъ Проф. Мутоне.

Хроника и бѣлѣжки.

I. *Изъ нашия животъ.* Разширение на Евангел-
ската работа. Изтъняющъ благовѣстителъ въ Бълга-
рия. Млади проповѣдници. Дръ Каунтъ по оби-
колка. Фондъ брошура Църквата и мирътъ“. Сто-
янъ Ватралски за Уилсона. Борба между Софийския
Синодъ и Ст. Чилингировъ. Прямѣръ за подража-
ние. Църквата благославя кръжмата.

II. *Изъ външния свѣтъ.* „Суша“ Америка.
Видѣние за голѣмитѣ нужди на свѣта. Библията
въ Китай.

Книгописъ и рецензия.

Тѣ нашия битъ околорѣстъ засѣгатъ,
Живота и смъртѣта ни дневно обуславятъ;
Най-страшни сж когато ги нарязватъ,
Или кога неправилно ги съпоставятъ.

* * *

Ако речемъ Държавата че е Колата,
(Що кара щастѣто на всѣки свой гражданинъ)
Тогавъ, Силата е буенъ конь прѣгатенъ,
А правдата — Коларь, на сжиций конь стопанитъ.

Тѣй, Силата е буенъ конь, прѣдначенъ
Покорно и напълно да се покорява;
А Правдата — и въпецъ и властенъ господарь,
Да заповѣдва и съ юзда да напращава.

Безсилна и бездѣйна, Правдата
Е дума само, звучно безполезна;
Безправна и безюздна, Силата
Е мощъ, що тласка обществото въ бездна.

Тежко и на свѣта и врѣмената,
Когато тая вѣчна истина забравитъ,
Та смѣтатъ Силата *прѣдъ* Правдината
И затова, неправилно ги съпоставятъ!

* * *

И за да сж човѣку тѣ полезни
И благотворни, туй условче е нужно:
Да вършатъ всѣка работа съвмѣстно,
Всѣгда и всѣгждѣ, съвмѣстно и задружно.

Безъ сила, Правдата
Е само дума, рѣчь прѣззета;
Безъ правда, Силата
Е зла стихия, мощъ проклета.

Правда и Сила.

Безъ сила, Правдата
Е само дума, рѣчь прѣззета;
Безъ правда, Силата
Е тъмна сила, мощъ опасна.

Ето два фактори, кои отъ вѣка
Играятъ сждбоносна роль — и то и двата —
Въ живота и сждбата на човѣка;
Въ сѣмействата, държавитѣ и обществата.

Молете се и дайте за милионния фондъ.

Библията въ два реда.

*Да любиш ближния си като себе си,
А Бога твоя — по-силно и отъ двама;*
Ето Христовото върховно правило,
За чистъ животъ и ука и програма.

Тъзи дво реда — най-усърдно проучи ги —
Оскратяватъ обито всичкитъ библиейски книги.

*Да любиш ближния си като себе си,
А правдата — по силно и отъ двама;*
Туй е върховната двойка заповѣдъ,
За святъ животъ напътство и програма.

Тъзи два реда — най-грижливо запомни ги —
Сдържатъ вкратцѣ всичкитъ свещени книги.

Това и означаватъ дължитъ слова,
Парада, пѣсни и витийства въ храма: —
*Да любиш ближния си като себе си,
А правдата по-силно и отъ двама.*

Тъзи два реда, най-усърдно приложи ги,
И ще си го-блаженъ отъ ученитъ въ книги.

Красносело, при София.

Стоянъ Ватралски.

1,000,000 лева

за евангелизирането на България.

Църквата свѣтъ е въ разточително състояние. Това е вярно, каквото човѣшката раба не е забравила. Стари системи се рушатъ. Вѣковни институти прѣминаватъ. Навици и традиции се изоставятъ. Старитъ идоли вече не задоволяватъ. Нови гласове се чуватъ на всѣкъ дѣнъ, посочвайки на човѣществото страни и неопитани пѣтеки. Живото надвива смъртта. Надеждата тържествува надъ болнитъ. Вчера свѣтътъ агонизираше поради войната; днесъ се новоражда.

Какво велико това значи за християнската църква? Какво това значи за тебе послѣдователю и прѣдставителю на Исуса Христа?

Мислиш ли че сме изпаднали въ лошо време? Убѣдиш ли че вѣрта ти се разклаща? Или, чуватъ ли нѣкогъ инози отъ насъ чувстване, че това е денятъ за дѣлитъ, славното благовѣстие, за което нѣма въкоетъ всѣки истиненъ християнинъ се е молилъ и надвѣждалъ?

Сега е благоприятното време. Сега е денъ за спасение на човѣществото!

Четешъ ли Словото Божие, не само между коритъ на Библията, но въ написаното върху нашата обществена снага?

Ако четешъ, ти трѣбва да се убѣдишъ, че старитъ практикувания на човѣществото сѣ изтъркани вече и нѣматъ по-вече практическа стойностъ. Тъ сѣ прѣтеглени на възнитъ и сѣ намѣрени недостатѣчни. Тъ наежиха народъ противъ народъ, съсловие противъ съсловие, братъ противъ братъ и доведоха свѣта въ война, революции и разурения.

Новъ редъ е прѣдъ насъ. Реконструкцията на свѣта е въ мисълта на всѣки. Нови видители се появиха. Нови движения се родиха. Нови надежди, нови въодушевления замѣстватъ старитъ. Държавници корегиратъ своитъ стари формули. Индустрията и търговията се яслушватъ въ страни, нови гласове. Нѣма интелигентенъ човѣкъ който да се съмнява днесъ, че човѣществото е скжсало връзкитъ си съ стария начинъ на уреждане на живота и че новиятъ свѣтъ трѣбва да се изгради върху основно различни принципи.

Интересували те това, като прѣдставителъ на църквата на Исуса Христа?

Вѣрвашъ ли, че религията на Исуса е практична? Вѣрвашъ ли, че мисията на църквата е да испуки свѣта? Виждашъ ли, въ настоящето положение на свѣта, най-великото благовѣстие на църквата? Искашъ ли църквата да се проникне отъ момента? Готова ли е прѣватъ? Притовенъ ли си ти?

Това не е проповѣдъ. Това не е апелъ да бждешъ добъръ въ смисълъ, въ каквато отъ време на време си челя апелъ. Това не е апелъ да свѣтишъ катчето гдѣто си поставенъ да стоишъ, колкото и важно да е това.

Това е особенъ апелъ къмъ всѣки християнинъ въ евангелски смисълъ, живущъ въ България. да върне внимание на особено църковно благовѣстие. Нашата църква трѣбва да отговори на тѣхъ благовѣстие. Това ти трѣбва да стори, поради гейната вѣра въ Бога, нейната вѣра въ достатѣчността на религията на Исуса Христа, нейната вѣра въ божествената ѣ мисия, нейната вѣра въ тебе християнино, като искрененъ послѣдователъ на Христа нация Господъ.

Ти можешъ да кажешъ, че си ся трудилъ да бждешъ истиненъ християнинъ и не си успѣлъ? Но това ли е цѣлата истина? Какво ще мислишъ за човѣкъ, който испраца писмо до

Знайте, че отъ нѣкогъ си за милионния фондъ.

българското правителство и му съобщава, че той се е трудил да бжде българинъ, но не успѣлъ?

Истиненъ българинъ е този, който е далъ себе си и всичко що има въ служба на отечеството си.

Това ли е, твоето положение? Не си ли успѣлъ да бждешъ сто на сто християнинъ, защото християнството у насъ не е добръ организирано да употреби твоята енергия? То те е повикало въ църквата. То те е повикало да водишъ единъ мораленъ животъ; но записанъ ли си въ службата за една **конкретна, колективна работа?**

Този апелъ не е да заробишъ съвѣстѣта си; не е да извинишъ неуспѣха си и да те насърдчи да обвинишъ нѣкого друго. Но, това е апелъ на нова надежда, послание за въодушевление, послание на увѣрение че днитѣ които сега прѣживяваме сж най-великото благоврѣмие за тебе да бждешъ християнинъ въ евангелския смисълъ.

Църквата на Исуса Христа те зове днесъ, както никога по-рано. Тя те зове въ най-великата, и най-святата работа въ историята на нашия народъ. И тя те зове въ часътъ на тази неподобна криза, когато всичкото създание въздиша за избавление.

Седемъ милиона мъже, цвѣтето на свѣта, сж избити въ този свѣтовенъ катаклизъмъ. Човѣкъ изумѣва при тия картини. Сърдцето се свива въ ужасъ при тази безгранична болка. Ще бжде ли тѣхната кръвъ напразно пролѣта? Ще ли всичкиятъ този героизъмъ и себепожертване бждатъ смѣтнати за нищо?

Ние, които сме останали живи трѣбва да отговоримъ. И има гласове които опрѣдѣлятъ какъвъ трѣбва да бжде отговора.

Наистина, това е врѣме за всесвѣтско разкаяние. Не е ли денътъ на днитѣ за Християнската църква? Не е ли това благоврѣмето за което сме се молили и надѣвали? Свѣтътъ най-послѣ е готовъ да слуша вѣчната истина и да реорганизира всичкиятъ животъ върху принципѣ на човѣшкото служене.

Кой ще отнесе това послание? Кой ще отиде въ селата и градоветѣ ни за да проповѣдва Евангелието на всяка тварь? Свѣтътъ чака. Но църквата на Исуса Христа готова ли е да изпълни мисията си?

Вие сте чели вече за милионния фондъ основанъ при Българското Евангелско Д-во.

Но знаете ли причината за основаването на този фондъ? Имате ли ясна прѣдстава за

пълнотата на благоврѣмieto което ви се прѣдставя чрѣзъ него?

Това не е апелъ за устна — служба. Това не е апелъ просто да водите единъ по-добъръ животъ. Това е апелъ за най-великата, най-нуждната, най-въодушевителната мисия на христовата църква въ най-великиятъ, най-критическиятъ и най-въодушевителниятъ моментъ на всичкото врѣме.

Ние не искаме, прочее, да направимъ това което си правилъ до сега. Не е достоенъ за служба днесъ този, който не е готовъ да даде всичко.

Да проповѣдваме, да учимъ, да цѣримъ — това е нашата божествена мисия. Да проповѣдаме религията на Исуса Христа, да учимъ философията на човѣшко служене, да протегнемъ ржцѣтъ си къмъ Неговитѣ страдающи дѣца навсѣкждѣ и да ги вдигнемъ отъ дълбинитѣ на грѣха и болнитѣ.

За тѣзи три служби въ България, Българското Евангелско Д-во се приготвя чрѣзъ този милионенъ фондъ. Отъ всѣкждѣ достигатъ писма: пратете ни проповѣдници! Зоватъ е повѣлителенъ.

Българското Евангелско Дружество иска да събере единъ милионъ лева. Но църквата иска по вече, отколкото паритѣ ви. Тя иска васъ. Тя иска молитвитѣ ви, насърдението ви, ентузиазъта ви, всичкото ви. Църквата ви зове днесъ да отворите очитѣ си и да имате едно ясно видѣние за обѣщаната земя, земята въ която братъ не ще вдигне ржка противъ брата и война не ще има вече. Неговото Царство на земята — всемирната демокрация на чадата Божии!

Къмъ мъжетѣ, женитѣ и дѣцата на българския евангелизъмъ, ние повтаряме въпроситѣ:

Вѣрвашъ ли че религията на Исуса Христа е практична за изкуплението на свѣта? Ако вѣрвашъ, тогава дай всичко въ служба на Господаря, Господа Исуса Христа. Дай да съберемъ този милионъ лева и дадемъ възможностъ на Евангелското Дружество чрѣзъ евангелскитѣ църкви да евангелизира страната ни.

Пав. Мишковъ,

агитаторъ за милионния фондъ
при Бълг. Еван. Д-во.

Варна.

Печатница „Кънчо Николовъ“ — Варна.

Да евангелизираме България, дайте щедро за милионния фондъ.

Евангелието на живота.

V.

„За мене да живѣя е Христосъ“ (Филип. 1:21).

Еднѣжъ прѣминалъ положително и рѣшително откъмъ страната на пълно самопрѣдаване на Бога, съживениятъ християнинъ има право (поради дадениятъ обѣщания) да очаква, че Богъ ще му продължава съживлението и ще го засилва. Прочее, отваря се въпросъ — Какво ще трѣбва той (християнинътъ) да прави съ подновения си животъ?

На тоя въпросъ десетки хиляди езици веднага ще отговорятъ — „Нека работи и съ него за Бога. Нека работи и за унапрѣдването на царството на Оногова, Който е сторилъ толкова много за него. Значи, нека работи въ свѣта, между човѣцитѣ, за тѣхното духовно възбуждане, съживяване, просвѣщаване, поправление, издигане. Дѣятелното служене е най-добриятъ способъ за спазване и закрѣпване живота. Лѣнността по-сигурно ще прави да изгаснува животътъ отколкото всѣко друго нѣщо.“

Надѣвамъ се идния мѣсець да покаже, че напълно одобрявамъ тоя отговоръ. Обаче, дълбоко съмъ увѣренъ, че има нѣщо, което трѣбва да прѣдшествува това, при все, че въ сегашнитѣ врѣмена, моето убѣждение се оспорва отъ мнозина. Твърдото ми убѣждение е, че първото нѣщо, къмъ което съживениятъ християнинъ трѣбва да обръща вниманието си, е обработването на своя си новъ животъ. Съ това не искамъ да кажа, че, ако християнинътъ живѣе подиръ съживлението си — да кажемъ — четиридесетъ години, той трѣбва прѣвъ първитѣ двадесетъ години да обработва своя си животъ, и тогава прѣвъ послѣднитѣ двадесетъ години да работи за другитѣ. Това би било обсурдно, ако не за друго, за това, че никой не знае колко години ще живѣе. Каквото искамъ да кажа е това, че *всяки денъ и прѣвъ цял си животъ* християнинътъ трѣбва най-първо и съ най-големо грижене да обработва своя си духовенъ животъ и тогава да работи за другитѣ.

Това се оспорява. Възражателитѣ казватъ че такава програма била самолична, и туряла съ бѣто прѣдъ другитѣ. Казватъ тоже, че човѣкъ не би могълъ да намери по-добъръ способъ — даже толкова добъръ способъ — за спазване своя си животъ отколкото да работи за другитѣ. Но азъ съмъ убѣденъ, че това е голѣма погрѣшка, и то за следнитѣ причини: —

Първо. Възражателитѣ почти всѣкога изопачаватъ правия възгледъ и го прѣдставляватъ че учи какво християнинътъ трѣбва изключително да обработва своя си животъ и да прѣнебрѣва всичко друго. Това тѣ нѣматъ право да направятъ. Думитѣ на поучението сж „първомъ и послѣ“, а не „първомъ и никога.“

Второ. Безбройни примѣри отъ вещественъ животъ подѣржатъ тоя възгледъ. Защо машинистътъ постоянно се върти около машината си съ масло, парцалъ, и разни инструменти? За да изглежда машината хубава ли? Ни най-малко! но за да върши тя най-добъръ работата си. Една мръсна машина не може да работи.

Трето. Разни отдѣлни стихове въ Библията тоже подѣржатъ тоя възгледъ. Въ Мат. 7: 22, 23 виждаме, че мнозина, които ще сж работили голѣми нѣща за другитѣ, пакъ ще бждатъ неудобрени отъ Господа, по причина, че не сж пазили себе си. Послѣ, Христовитѣ думи въ Мат. 16:26 ни учатъ, че най-скѣпото притежание на всѣки човѣкъ е неговата собствена душа; отъ което слѣдва, че за нея той трѣбва най-много да се грижи. И тогава имаме думи като слѣднитѣ: „Съ най-големо грижене пази сърцето си, защото отъ него сж изворитѣ на живота“ (Прит. 4: 23). „Турѣха ме пазачъ на лозята; но своето лозе не пазиохъ“ (Пѣсень 1: 6). „Симоне, Симоне, *** когато се обърнешъ утвърди братята си“ (Лука 22: 31, 32). „Симоне Ионинъ, любишъ ли Ме? *любишъ ли Ме? обичашъ ли Ме?* Тогава паси агънцитѣ Ми, паси овцитѣ Ми“ (Иван. 21: 15—17).

Четвърто. Псалтирьтъ и Павловитѣ Послания изобщо подѣржатъ тоя възгледъ. Отъ твърдѣ много примѣри, които може да се дадатъ отъ Псалтиря, нека ни стигне само единъ — отъ Псал. 51. Въ първитѣ 12 стиха Давидъ се изповѣдва, търси прошка и очищение, и свършва съ думитѣ — „Повърни ми радостта на спасението Си, и съ Духъ свободенъ ме утвърди,“ а *следъ това* продължава въ ст. 13: „Тогава ще науча на Твоитѣ нѣжнѣ прѣветъ ницѣ, и грѣшници ще се обърнатъ къмъ Тебе.“ А колкого за апостола Павла, (безъ да наблѣгна върху факта, че той самъ прѣбвиралъ три години въ Арабия въ уединено самоизидание въ вѣрата прѣди да започне мисионерската си дѣйностъ, Гал. 1: 17, 18,) вървамъ, че ще бже въ всички съгласенъ съ покойния Dr. Wm. M. Taylor, чей-то-хъ характеристичната черта — тоя великъ човѣкъ бѣше мисионерскитѣ му духъ. Вижте нѣкъ тоя казва, че отъ Йерусалимъ чакъ до Илрикъ бѣше из-

Чети уводната статия и пиши на едитатора що мислишъ да дадешъ за милнонкия фондъ

пълнил цѣлото това пространство съ евангелската проповѣдь, и пакъ имаше желание да продължава прѣзъ Римъ до Испания (Рим. 15: 1:—19); но при все това, кждѣ въ Посланията му (като изключимъ ония до Тимотея и Тита, които изрично се занимаватъ съ длъжноститѣ на Христовитѣ служители,) — кждѣ ще намѣримъ увѣщания за работене за другитѣ? Почти никждѣ! Той великъ топлосърдеченъ *мисионеринъ*, когато пише на своитѣ пасоми, имъ пише почти изключително това, което ще бжде назидателно за тѣхната собствена вѣра и за нарастването имъ въ нея. Защо? Защото не е искалъ ли и тѣ да бждатъ мисионери? Ни най-малко! По-скоро той е приелъ това за нѣщо вече подразбрано, за което едва ли има нужда да имъ пише. Той така имъ е писалъ понеже е зналъ, че подържането на личния животъ у всѣки вѣрующъ е нѣщото, което е отъ първа важность. Това дадено, всичко друго слѣдва.

Тия причини ми се виждатъ да иматъ прѣодоляюща тежестъ. Първомъ обработвай съ постоянно грижене своя си животъ; така ще спасишъ себе си, и така ще можемъ най-добрѣ да спасишъ и другитѣ.

Това като е тѣй, какъ може христианинътъ най-ефективно да обработва своя си животъ? Отговорътъ е просто — Христосъ да бжде за него *Все и во Все*. Нека вземе урокъ отъ това, че прѣдишното му падане и залѣпане за прѣстъта се е дължило на нищо друго освѣнъ на това, че Христосъ не е билъ такъвъ за него. Само Христосъ има сила да пази човѣка отъ да пада о земѣ или да потъва въ водитѣ (Юд. 24. Мат 14: 31). Нека размисли тоже върху това, че ако се надѣва да вижда на небето Христовото лице, то ще трѣбва да навикнува да го види на земята; — на небето Христосъ да му е свѣтлината, то ще трѣбва да Го знае за такъвъ тука; — на небето Христосъ да му служи за храмъ, то ще трѣбва тука да Му навикнува като такъвъ; — на небето да се радва на пълнотата на Неговата любовъ, то ще трѣбва тука да знае доста много за нея; — на небето да участвува въ пѣненето на пѣсенята — „Достойно е закланото Агне, *и пр.*“, то, за да може да бжде способенъ членъ на онзи хоръ, ще трѣбва да се упражнява въ това пѣнене извънредно много тука и сега (Откр. 5: 11—13. 21: 22, 23. 22: 4).

„Който прѣбжда въ Мене, и Азъ въ него, той принася много плодъ.“ „Раздѣлени отъ Мене не можете нищо да сторите.“ (Иоан. 15: 5.) „Чадца мои, за които съмъ въ мъки на

раждане докль се образи Христосъ въ васъ“ (Гал. 4: 19). „Вмѣнявамъ всичко за изметъ само Христа да придобия и да се найда въ Него, безъ да имамъ своя си отъ закона правда, но правдата която е отъ вѣрата въ Христа“ (Филип. 3: 9, 9). „Животътъ ви е скритъ съ Христа въ Бога“ (Кол. 3: 3). „Христосъ животътъ нашъ“ (Кол. 3: 4). „Главата е Христосъ отъ Когото всичкото тѣло, съчленявано и свързано, *** прави тѣлото да расте“ (Ефес. 4: 15, 16), „Облѣкохте се съ новия човѣкъ, който се подновява въ познание по образа на Тогова, който го е създалъ; дѣто *** все и все е Христосъ“ (Кол. 3: 10, 11). И така нататъкъ прѣзъ цѣлия Новъ Завѣтъ. „За мене да съмъ живъ е Христосъ.“

Р. Томсънъ.

Въздържателенъ отдѣлъ.

Д-ръ Едуардъ Рандолфъ Барлетъ.

Алкохолътъ и Прѣстѣпленията.

Отъ направенитѣ изслѣдвания прѣди нѣколко години е намѣрено, че има различия въ мнѣнията относно причината за невъздържането и прѣстѣпленията, при все че 10 отъ 18 институти подържатъ, че тѣхната главна причина е алкохолътъ. Врѣдния ефектъ на алкохола изобщо се приема да е причина за прѣстѣпления. Криминалогията е обширна; има и други елементи които водятъ къмъ прѣстѣпления. Баеръ, единъ отъ раннитѣ германци, изучаващъ алкохолния въпросъ, вѣрва че всѣки фактори, отъ добитата оитность, водятъ къмъ прѣстѣпление, като напр. безработица, бѣдность, невежество, безколтурность, които се подхранватъ чрѣзъ хроничния алкохолъ. 70% отъ всѣкитѣ прѣстѣпления и нещастни случаи сж повече или по-малко свързани съ оипивнитѣ напитки.

Статистика за затворенитѣ.

Изслѣдванията въ затворитѣ даватъ голѣма видѣлина по тоя въпросъ. Отъ събранитѣ свѣдения и правенитѣ оити сж добити такива данни, които отстраняватъ всѣка измама и заблуждение. Въ 120 военни затвори въ Германия прѣзъ 1900 г. 40% отъ затворенитѣ сж извършили убийства когато сж били пияни, 63% отъ тайнитѣ убийства; 74% отъ сериознитѣ изнудвания и 77% отъ прѣстѣпленията въ свръзка съ морала се дължатъ на сжщата

Агитатора лично ще посѣти всѣки, който му пише за милионния фондъ.

причина. Въ марината отъ 1671 наказания наложени въ послѣднитѣ 6 години, 75% отъ най-сериознитѣ сж за прѣстѣпления извършени въ време на пиянство.

Вайселгринъ, въ негова рапортъ казанъ прѣдъ Международния Конгресъ за прѣстѣпниците държанъ въ Брюкселъ въ 1900 год., покриващъ правени изслѣдвания за периода 1887—1897 г., показва, че отъ 24398 мъже прѣстѣпници 14200 или 51.1% сж били пияни когато сж извършили прѣстѣплението и цѣлото число подъ влиянието на ливъора е 17374 или 71.2%. Другъ рапортъ, покриващъ единъ по-малкъ периодъ включва 18435 мъже прѣстѣпници. Отъ тѣхъ 59.1% въ пияно състояние сж вършили прѣстѣпление и 74.4% дължатъ вината си на алкохола. **Мане** намира, че 73% отъ прѣстѣпниците, които е наблюдавалъ, сж употребявали алкохолъ и само 10% сж били трезвени. Изслѣдвапията на Баеръ въ Прускитѣ затвори показватъ 30041 мъже прѣстѣпници, отъ които 49.9% сж били пияници.

Въ **Испания** единъ писателъ казва: „Може да се каже, че 80% отъ зарегистрованитѣ прѣстѣпници сж алкохолици.“ **Азкаретъ** намира, че числото на прѣстѣпниците за 5 години е достигнало на 80% за тѣзи, които пиятъ напитки, или едно увеличение съ 58% въ затворническия регистръ.

Въ **Англия** 49% отъ всичкитѣ сждени и 55% сж редовно сждени за честитѣ имъ прѣстѣпления. Криминалнитѣ статистики за Канада, прѣзъ 1908 г. показватъ най-ниския процентъ прѣстѣпници за градоветѣ въ които цари заирѣщението. Въ нашитѣ градове намираме, че въ единъ затворъ има 1348 затворени, отъ тѣзи 70% дължатъ това си състояние на не въздържаннето. **Комитетътъ отъ пет десетъ** прѣди да почне да дѣйствува е открилъ 49.25% отъ 12402, че сж били пияници. Трудовото Бюро, въ Масачузетъ дава една статистика, споредъ която 50.8% отъ всичкитѣ прѣстѣпници, по причина на не въздържанте, сж дошли въ такво състояние, че сж извършили прѣстѣпление. Този сжщия рапортъ отдава 87% отъ закононарушенията на пияния алкохолъ.

Сжщото отношение между алкохолъ и прѣстѣплението може да се види, когато сравнимъ затворницитѣ въ различнитѣ имъ фази, като консуматори на алкохола. Въ Ирландия, **Отецъ Матюсъ**, прѣзъ силата на неговата личностъ и ентусиазъмъ на неговата рѣчь, създаде 1,800,000 въздържатели въ няколко години. Резултата билъ, че въ 1841 год. числото на сериознитѣ прѣстѣпления били намалени до 773 души, когато въ 1830 г. били 12096 души, или близо 16 пати по-малко. **М. Ч. Дунрей**

казва, че въ Круезъ, дѣто пиянето не е развито, има осждени 1 на 1514 души население, когато въ Сеинтъ-Инфериоръ, дѣто консумацията на алкохола е голѣмо, има единъ прѣстѣпникъ на 138 души.

Сравнение по дни.

Сравнението по дни дава цѣнии дани по въпроса. **Отто Лангъ**, въ своитѣ изслѣдвания на Цюрихъ и околността прѣзъ 1891 год., е намѣрилъ, че отъ 100 прѣстѣпления извършени въ сжбота, недѣля и понедедѣникъ съответствуватъ на 41 за другитѣ дни прѣзъ седмицата. Причината за това се крие въ факта, че работницитѣ приематъ заплатата си въ сжбота; недѣля е свободенъ день въ който пиятъ; и въ понедедѣникъ се явяватъ слѣдствията.

Коблински е правилъ обширни изслѣдвания въ затвора въ Дуселдорфъ и е намѣрилъ, че отъ 380 затворници 16.3% сж извършили прѣстѣплението въ сжбота; 43.4% въ недѣля и 17.9% въ понедедѣникъ, или 77.6% отъ всичкитѣ прѣстѣпления сж извършени въ тѣзи три дена. Обикновено, трѣбва да очакваме около 43% кѣтъ принадлежащитѣ се за тѣзи три дена, 33% отъ прѣстѣпленията трѣбва да се припишатъ на пиянството въ това време. Слѣдующето е кратко изложение на изслѣдваната, които сж правени отъ сжщия авторитетъ.

Дни:	Случаи: Подъ влияние- то на алкохола.			Случаи: Безъ влияние- то на алкохола.		
	Случаи:	%	%	Случаи:	%	%
Сжбота,	35	13.1	8.8	29	22.7	7.6
Недѣля,	132	56.6	34.6	33	25.8	8.7
Понедедѣникъ	51	20.3	13.4	17	13.3	4.5
Други 4 дни	56	14.	9.5	59	38.2	15.5
Всичко:	252		66.3	138		36.3
	прѣстѣпления отъ алкохолици.		на всички видове	прѣстѣпления отъ алкохолици,		на всички видове

Тука изпѣква алкохола като факторъ на 2/3 отъ прѣстѣпленията, отъ които 1/2 сж извършени въ недѣля; и 86% отъ всичкитѣ, като плоть на алкохола, или 56.8% отъ всичкитѣ, сж извършени въ сжбота, недѣля и понедедѣникъ. Отъ тѣзи извършени безъ влиянието на алкохола само 3.8% сж извършени въ тѣзи дни. Това е забѣлжителенъ фактъ.

Сега ще даемъ четири независими изслѣдвания, които сж много интересни.

Наближава денътъ на милионния фондъ — проповѣдниця гответе проповѣдь.

Изследователи.

Дни	Коблин- ски	Асмафе- бургъ	Кунцъ	Лоф- лъръ	Всичко
Събота,	25	103	94	138	360
Недѣля	121	254	502	409	1286
Понедѣлникъ.	32	125	182	221	560
Други 4 дни	27	241	306	543	1108
Всичко:	205	723	1084	1302	3314

Тази таблица показва числото на прѣстѣпленията и днитѣ въ които тѣ сѣ извършени. Отъ всичкитѣ 3314 случаи, 2246 или 66.9% сѣ извършени въ събота, недѣля и понедѣлникъ, 1286 или 85.3% въ другитѣ дни. Числа като тѣзи откриватъ голѣмата вредностъ на алкохола. Рапорта на *Гейл* заслужава внимание. Отъ 240 случаи алкохола е причина да бѣдатъ затворени за първъ пътъ 87.03%, за втори пътъ 88.6%. Отъ 199 случаи за прѣстѣпления 47.6% сѣ били затворени за първъ пътъ и 85.7% за втори пътъ. Отъ 1153 случаи за обири 37.7% за първъ пътъ и 49.5% за втори пътъ.

Специални прѣстѣпления.

Въпросътъ, който се повдига сега е, кой видъ прѣстѣпление държи най-близко мѣсто до алкохола? *Марамбатъ* показва въ своята статистика за затворницитѣ, че отъ 2950 случаи, 88.2% прѣстѣпления сѣ извършени отъ алкохолици; 70.8% обири въ врѣме на пияно състояние; и 50.3% въ опити за изнасилване и изневѣрване пакъ отъ пияни. Отъ нови рапорти се вижда, че отъ 5322 случаи въ които 82.4% сѣ извършени прѣстѣпления въ врѣме на пиянство, 79% отъ тѣхъ сѣ опити за грабежъ и 51.5% за изнасилване.

Споредъ изучаването правено отъ *Галавардинъ*, става явно, че 78% отъ прѣстѣпленията се дължатъ на алкохола; 77% отъ грабежитѣ и 63% отъ изнасилванията също на алкохола. Въ *Дания* споредъ едно изчисление, алкохола е факторъ за 87 прями прѣстѣпления, 6.5% за изнасилвания и 45% за грабежи. Главния директоръ на поправителнитѣ заведения въ *Швеция*, въ 1900 г. рапортира, че 74% отъ прѣстѣпленията сѣ плодъ на алкохола. Професоръ *Тиери* отъ Белгия му приписва 73% отъ прѣстѣпленията. *Матаси* намира въ Данцигъ, че 62.8% отъ 207 случаи сѣ извършени въ събота, недѣля и понедѣлникъ, въ които дни се констатира най-много алкохолъ. Въ *Корнубергъ* статистикитѣ показватъ, че въ тѣзи дни 82.7% отъ прѣстѣпленията за лъстъ, 63.8% за убийства и 52.2% за грабежи се дължатъ на алкохола.

Умѣрено пиене и прѣстѣпленията.

Наклонността да се приписватъ всичкитѣ прѣстѣпления на алкохолизиранитѣ отклонява умътъ отъ умѣреното пиене, което не по-малко води къмъ прѣстѣпностъ. Фактитѣ показватъ, че и тѣхния животъ често е свързанъ съ прѣстѣпности. Това е, защото тѣ сѣ ставали хронични алкохолици. *Д-ръ Хоппъ* намира, че отъ 1130 затворници, които сѣ извършили убийство 66.4% сѣ били пияни, 13.3% сѣ били случайно пияни и 14.3% сѣ били подъ влиянието на алкохола въ врѣме на прѣстѣпление. Отъ 202 убийци осъдени на смъртъ въ Германия 59.9% сѣ пили понавикъ и 43.1% сѣ били пияни въ момента на прѣстѣплението.

Изяснението на факта, че алкохолътъ е всемирниятъ виновникъ за прѣстѣпления, даже, когато е пиятъ случайно, се намира въ неговитѣ физиологически ефекти. Опититѣ на *Крапелинъ* показватъ, че едно количество алкохолъ, колкото малко и да е, шошъ причинява опойване, е владѣтель на волевата сила. Дѣйствието на умътъ, смѣсването на идентѣ и прѣплитването на думитѣ е резултатъ отъ неговото влияние. Това е вѣрно даже когато е пиятъ въ малко количество.

Алкохолъ и реакция.

Друга фаза за ефекта върху организма е отбѣлзана отъ *Астафенбургъ*. Въ опитната психология е намѣрено, че реакцията, която е резултатъ отъ раздражението, се отдѣли отъ възбуждането за малко врѣме, което се мѣри съ единъ чувствителенъ инструментъ, е въ пропорция 1:1000. Това е, разбира се, много малко, когато работата на умътъ е за едно кратко врѣме. Подъ влиянието на една малка доза отъ алкохолъ, този периодъ е повече съкратенъ. Психическия процесъ, създаденъ при раздражението, е или повърхностенъ или е свързанъ съ него. Реакцията прѣставлява едно неволно движение, което е плодъ на раздражението или заедно съ него. Въ последния случай, тя се нарича „скоропостижна реакция.“ Ако прѣдстои на умътъ да избира между двѣ или повече движения, това ще стане „фалшива реакция.“ Психическия процесъ за расжждение е намаленъ, както е вече отбѣлжено. Възбудителната реакция почва и прѣстѣплението е неминуемо. Резултата е, когато раздражението почне въ форма на дума, на жестъ или на ударъ и да си служи съ това което попадне въ ржката. Ако възбуждението не е подъ влиянието на алкохолъ, умътъ може да заработи и катастрофата да се избѣгне. Но, когато възбудата е подъ влиянието на алкохолъ, умътъ не може да мисли и да прѣдвиди опаснитѣ резултати.

Прѣгледайте добръ приходитѣ си и вижте дали Богъ не ви казва да дадете 50 хиляди за милионния фондъ.

Заклучение.

И така, дадените цифри за извършените прѣстъпления показватъ каква роль играе алкохола при възбуждането на най-долната страсть въ човѣка. Когато се знаатъ физиологическите ефекти, всѣко зачудване, въ свързка съ тия факти изчезва. Наистина, за чудене е, при знането на тѣзи факти, че има хора, които употребяватъ алкохола. Най-послѣ, когато всѣки разбере, че употребата на алкохола води къмъ много злини, хората ще прѣстанатъ да пиятъ даже умерено.

гр. Ямболъ.

Прѣвелъ: Ал. Георгиевъ.

Младежки отдѣлъ.

Публични развлѣчения.

Отъ прѣподобни А. С. Dixon, Лондонъ, Англия.

„Азъ рѣкохъ въ сърцето си: ала сега, да те опитамъ съ веселба и наслаждавай се въ благо; и ето и то съета.“ — Екз. 2:1.

Нѣщата които ни забавляватъ иматъ голѣмъ дѣлъ въ образуването на нашия характеръ. Слѣдователно, нужно е мѣстътъ християнинъ да бѣде толкова внимателенъ относно забавленията си, колкото къмъ длъжностите си. Има извѣстни принципи отъ които той трѣбва да се води.

Забавления, които врѣдятъ тѣлото, ослабватъ умътъ, или покваряватъ нравитѣ, би трѣбвало да се отбѣгватъ. Туй трѣбва да направимъ и съ ония забавления, които развалятъ нашите радости. Германската пословица казва: „Доброто е неприятель на доброто и на най-доброто.“ Забавленията, веселията и удоволствията може да сѣдъ добри, ако радостта е по-добра. Забавленията сѣ блъскането на пѣната, блъскането на повърхността; радостта е течението на дълбокия потокъ въ душата. Не би трѣбвало да жертвуваме течението заради пѣната. Слѣдователно, винаги когато виждаме че забавлението глътва радостта, ние трѣбва да го пожертвуваме, за да запазимъ радостта.

Забавленията винаги трѣбва да се отбѣгватъ когато сѣдъ свързани съ каквито и да сѣдъ лоши заведения. Народътъ Израилевъ игра прѣдъ злата тѣлеса. Игранията имъ бѣ придружено съ възбуждането на идолопоклонството. Ап. Павелъ казва, какво той би ялъ месо принесено на идолитѣ, защото за него идолътъ бѣ мъртъвъ, и слѣдователно, не можеше да го поврѣди. Той имаше право да яде, ала той имаше познанието право, да работи да се отрече отъ личното си право, заради доброто на по-големия си братъ. Затова той рѣши да подчини туй си право и да упражни по-висшето право на себеотрицанието заради ползата на другите.

Две лица се посѣха въ една лодка надъ водитѣ на водичала Ниагара. Когато видѣха, че течението ги

завлича надолу, тѣ се хванаха за лопатитѣ и слѣдъ малко се намѣриха на брѣга, кждѣто на една плакарда, окачена на едно дърво, тѣ прочетоха думитѣ: „Строго е забранено слизането тукъ.“ Единъ чифликчия се появи съ едно много зло куче, което ухапа и раздрѣ дрехата на единъ отъ тѣхъ. Магистратътъ на Ниагара, съдейки чифликчията, изговорилъ слѣдните думи, които сѣдъ достойни да се поставятъ на праздникитѣ бѣли листа въ вашата Библия: „Господине, ние имаме право да афиширате забраната, но въ случая дохожда по-висшето право, да подчините личното си право заради доброто на човѣчеството и защото не сте постѣжили тѣй, азъ ви осждамъ на единъ мѣсеченъ затворъ.“ Ние можимъ да споримъ за християнската привилегия въ насладата на извѣстни нѣща, докато въ туй врѣме забравяме по-висшата привилегия на себеотрицанието за да имаме по-голѣмо влияние за добро.

Едно безопасно правило за младия християнинъ е никога да не се наслаждава въ каквото и да е забавление което е свързано съ нѣкое лошо заведение. Турнете подъ тоя изпитъ картоигрането, танца и театъра. Мѣстото гдѣто обичайно става картоигрането е едно всесвѣтовно лошо заведение, което намираме въ всички страни, християнски и езически. То е комарджийско орждие. То е почернено отъ нечестностъ, опиянено и окързавено отъ убийства и опозорено отъ безсмишни съкрушения на характера.

Единъ пакетъ карти не ни внушава нѣкое невинно игра, но едно скверно заведение, което е било проклетие за човѣшкия родъ. Ще се наслаждавамъ ли на тая игра и тѣй да свържа себе си съ туй заведение? Или ще се отрека ли отъ себе си, така че да не съмъ внушителъ на злото?

Танцуването може да се счита отъ нѣкои като невинно развлѣчение, ако става умерено, ала изобщо може до се каже, че танца е станалъ едно всесвѣтовно лошо въведение. Танцуващиятъ салонъ не може да се описва въ едно чисто и честно общество. Танцуващиятъ салонъ не може да се описва въ едно чисто и честно общество. Танцуването е само свѣтско, но въ много отъ неговитѣ форми, то е свършено нечестиво. Неговите рощения сѣдъ отвратителни. Може да има удоволствие въ физическия отзвукъ на музиката; но да му се подчини ли по тоя начинъ да свържа себе си съ едно лошо заведение?

Така сѣщо и театъра, като заведение е едно зло. Има нѣкои морални пиеси, както и морални актьори и актриси, ала до колкото може да се прослѣди, нѣма мораленъ театръ въ свѣта. Единъ Бугъ рѣшилъ да основе единъ мораленъ театръ, прѣдъ чийто свѣтила нѣма да се покаже нищо което е отъ покварящъ гледъ. Слѣдъ това бѣ пълна несполука на замисления и изгнанието отъ Буга театръ.

Хенри Жрвингъ така сѣщо рѣшилъ Lyceum Theater да бѣде мораленъ, ала управата на театъра се принуди да измѣни характерътъ му за да го запази отъ банкрутиране. Мария Андерсжъ напуснала сцената и заявила, че поради морални причини, тя не искала дѣцата и да посѣщаватъ театъра. Маруде не позволявалъ на дѣцата си да отидатъ на театъра. Единъ форестъ, слѣдъ като изслушалъ Д-ръ Браунли който държалъ едно слово, въ което осждаше театъра за неговата безпоздравственостъ, дълго се колебаелъ слѣдъ службата да ли да се ржвува съ проповѣдия-

Спасението на България, живо християнство — милионния фондъ.

ка и да му каже: „Господине, туй което казахте тая вечер е истина, само, че вие не нарисовахте картината толкова черна, колкото въ сжщност е.“

Има разлика между наслада и забава всрѣдъ работата и правене работата забава. Насладотърсящиятъ духъ е жива смъртъ, защото «която живѣе сладострастно, жива е умрѣла.» Въ Иовъ 21:12 намираме нѣкои отъ резултатитѣ на насладотърсящиятъ духъ. „Зематъ тъпанътъ и китарата, и веселятъ се съ гласътъ на свирката. Прѣминаватъ днитѣ си въ благополучие, и въ една минута слазятъ въ адъ. И говорятъ Богу: Оттегли се отъ насъ, защото не благоволихъ въ знанието на пѣтищата ти. Що е всесилния, та да му работимъ, и що се ползваме муто му се молимъ.“

Когато духътъ на наслада изпълня животътъ на човѣка, той прѣстава да търси и да желае Бога. Той му казва: «Оттегли се отъ насъ.» Такъвъ не вижда полза отъ молитвата или отъ служенето на Всесилния. Насладата е неговъ богъ и той става съутенъ както богътъ комуто служи.

Картината на търсещиятъ наслада животъ въ Еклизнасть гл. 2 е достатъчна да стресне всѣки който желае да бжде и да извърши нѣщо въ свѣта. Соломонъ бѣ достатъчно богатъ за да притежава всичко, което желае. Той рѣши да търси наслада. Слѣдствието бѣ, че той напрази живота и извика: „Всичко е суета и угнѣтение на духа.“

Нѣкой си е описалъ палатътъ на послѣднитѣ като едно здание, „което има единъ великолѣпенъ уличенъ входъ, украсенъ съ култура и блѣстящъ съ разнообразни свѣтила, и въ който минаващиятъ се примачва да влѣзне отъ очарователна музика. А изходътъ е тъменъ, тъсенъ и завежда въ едно поле където се държатъ свини.“

Когато прѣди нѣколко години единъ господинъ злизалъ въ единъ театръ, вратаритъ му кимналъ съ думитѣ: „Това е нѣтъя нѣтъя пропастьта.“ Думата „пропасть“ направила такова силно впечатление на господина щото той се обърналъ и скоро напусналъ театъра. Колкото и хубавъ да е входътъ на насладотърсещиятъ животъ и колкото и съблазнителна да е музиката, находитъ му завежда въ едно за свини поле и до туй поле е пропастьта въ която рано или късно ще паднемъ въ нейното дѣно.

Опасността е, че търсещиятъ наслада може да изостави сериозния трудъ. Въ притчата на сѣятеля, сѣмето бѣ „заглушено отъ житейскитѣ слабости,“ и когато човѣкъ рѣшава цѣлѣта на живота му да се състои просто въ прѣкарване приятно врѣме, длъжността се прѣнебрѣва, свещенитѣ обязанности се изоставятъ, трудътъ се замедлява, бѣдащето посърнѣва и на край дохожда отчаянието. Тукъ е добро мѣсто да се държи прѣдизвѣстващиятъ гласъ червено знаме.

Когато Орлеанскитъ Дукъ бѣ у насъ, слухи се той да се намѣри въ едно малко село въ което ставаха циркови игри. Той не могълъ да намѣри хранително каквато и да е прислуга въ селото. Въ хотелътъ му казали, че нѣкой не работи въ тоя дѣнь, защото всѣки отива на игритѣ. Такова празнуване единъжъ въ нѣколко врѣме може да докара малка вѣрба, но, прѣдположете си, ако това село рѣши да напусне всѣка работа и прислугува на игритѣ всѣки дѣнь, слѣдствието ще бжде застой и смъртъ.

Точно тъй е и съ живота на човѣка, който позволява на развлѣченията и насладитѣ да заематъ мѣстото на труда, и който оставя веселията и игритѣ да поглъщатъ сериознитѣ длъжности въ живота. Римлянитѣ станаха толкова жедни за развлѣчения щото тѣ поискаха голѣми суми за да се доставятъ дивни животни и гладиатори за забавата имъ въ арената. Духътъ за наслада така изнежи и обезсили римлянитѣ щото тѣ станаха готова плячка на здравитѣ и сериозни народи отъ сѣверъ, които ги нападнаха.

Както е съ народа, тъй е и съ личността. Насладотърсещиятъ духъ отслабва характера и ги прави лесно уловими отъ зли навици. Челъ съмъ за нѣкол кавалеристи, които въ мирно врѣме учили конетѣ си да играятъ подъ звука на музиката. Туй било прѣкрасно развлѣчение, ала когато влизали въ бой и музиката почвала да свири за да вдѣхнови войницитѣ, конетѣ се спирали въ атаката и почвали да играятъ. Слѣдствието било, че неприятелътъ настѣпвалъ къмъ тѣхъ и ги побѣждавалъ.

Слѣдъ като Наполеонъ Бонапартъ убилъ Дангенскиятъ Дукъ, негодуванието на французитѣ било толкова голѣмо, че имало опасностъ за революция. Хитриятъ императоръ уталожилъ развълнуванитѣ имъ духове като имъ далъ най-великолѣпния бальо що Парижъ билъ видѣлъ нѣкога. Тѣ се спуснали къмъ театъръ и забравили нанесенитѣ имъ обиди. Мжчно е за съвѣстѣта да застане твърдо, когато насладотърсящиятъ духъ е господаръ.

Всѣко въ което кой да е би трѣбвало да се наслаждава, христианина може да се наслаждава. Туй което е прѣстѣпно, е вредно за тѣлото, умътъ и душата, и на него не трѣба да се отдава нѣкой; такъво отдаване на насладитѣ на прѣстѣпното измѣстя по-чистата радостъ. Ако младиятъ христианинъ земе Исуса Христа, като върховетъ разпоредителъ на своя животъ, подчинявайки нему веселията, както и длъжноститѣ си, животътъ му ще бжде пълненъ съ видѣло, и мръснѣтъ който понѣкога дохожда върху него само ще го укрѣпи.

Прѣвежда: Чв. Д. Стефановъ

Въ страната на слънцето.

Единъ самотникъ бързаше съ наведена глава по пѣтитѣ. Това бѣше Лесина. Той търсѣше приближище отъ приближаващата се буря. Облацитѣ, които покриваха душата му бѣха по-мрачни и по-тежки отъ онези, които се виждаха да тичатъ и се събиратъ на самия хоризонтъ.

Ахъ и тогавъ, прѣди години, бѣше сжщо такава буря, каквато е и днесъ; защото тогавъ той, извърши едно прѣстѣпно дѣло, което не ще може да се поправи съ всѣкия му бѣдащъ благочестивъ животъ. Това нѣщо го мжчеше донемъ, нему да аше дръмка и неженъ. Въ този именно моментъ той неможеше друго да виси. Гърмежътъ му напомняше дългата камбани звукове... погребаленъ звонъ, който съпровожда най-много въ гроба...

Едри капки дъждъ почнаха да падатъ — прѣдвѣстници на готѣща буря. Лесина се погледа наоколо, дано да зърне нѣиде убѣжище, че толкова въ себе си (защото той много пѣтъ е билъ до кожа нахкуро-

ваша а за своите нови празнични дрехи. На двадесет крачки отъ него той видѣ скала. Може би, че тамъ можеше да се намѣри покривъ и той съ бързи крачки достигна входа на скалата. Свѣтковица раздра небесата и освѣти каменната килия, която отвори на Лесина неочаквана, миловидна картина. На земята седѣше Палко съ една ржка върху главата на кучето, а въ другата книга, отъ която прѣнесенъ той четѣше.

Лесинъ не обичаше момчето, защото всѣкоя пжтъ, когато го виждаше нѣщо пробуждаше неговото сърце. Ахъ, еднѣжъ и той имаше единъ синъ и заради единъ грѣхъ, той го изгуби. Съзвитъ, които пролѣлъ подиръ милото момченце, не били въ състояние да го доведатъ назадъ, да го съживятъ.

Подпрѣнъ до скалата изумено той го наблюдаваше. «Такъвъ щѣше да бжде сега и моя Мито! Ахъ!»...

Съ неизказана скръбъ покри измокреното си лице. Изведнѣжъ почувства нѣкакво влѣчение къмъ тоява дѣте, искаше му се да привѣрне малкия четецъ.

Свѣткаше се на всички посоки. Послѣдва гърмежъ и събуди Дунай отъ сънъ. Той вдигна глава, напери уши, подуши своя господаръ и изтича съ лай да го посрѣщне.

„Чичо Лесинъ!“ Палко радостно скочи. Ай, какъ така се случи да допдете тука?”

Когато втрлува силна буря човѣкъ инстинктивно желае близостта на друго човѣшко сжщество.

«Азъ дойдохъ за да се запазя отъ дъждътъ; но вне съ Дунай какво търсите тука?»

Зъ пръвъ пжтъ Лесинъ заговори приятелски съ момчето.

„Това ей сега ще ви кажа, чичо, само елате поблизо! Така, тука нѣма да се измокрите. Сѣднете! Това е моята скамейка моята маса.“

«Това е сжтинска стаичка. Но казвай какво правишъ тука! Дѣдо ти мисли, че ти берешъ гжби и ягоди.»

«Азъ ги вече набрахъ», успокои го Палко, «и ги занесохъ въ селото.»

«Яде ли нѣщо?»

«Разбира се, въ домътъ на настора ни дадохъ хубава закуска. И на тебе се хареса, нали Дунай?»

Кучето подскачаше, махаше съ опашка и се облизваше.

«Азъ вѣрвамъ, обаче това бѣше тази заранъ, а сега е вече четири часа слѣдъ обѣдъ. Защо сѣдишъ тука и не си отишълъ?»

«Дѣдо нѣма нужда отъ мене днесъ, защото е медѣля, а пжкъ азъ бързамъ да изчета тази свята книга. — Какъ се свѣтка и гърми! Прѣди малко азъ много се страхувахъ отъ бурята, но слѣдъ като прочетохъ, че Господъ Исусъ е всѣкога съ мене, не ме е вече страхъ — Не бой се, Дунай! Богъ чрѣзъ бурята ни говори.»

Лесинъ не сваляше очитъ си отъ момчето. „Колко милъ е той! Това азъ до днесъ не знаяхъ.“

— «Покажи ми каква е тази книга!»

— Новъ Заветъ.

— Отъ гдѣ го взѣ? Въ колибата нѣмаше такава книга.

— Не, ако искашъ азъ ще почна отъ самото начало, искашъ ли?

— Разкажи, разкажи!

Палко седна съ кръстосани крака на земята, така бѣше се научилъ въ циганската колиба и Дунай легна до него. Тогазъ той разказа подробно какъ намѣрилъ пещерата и святата книга и какъ въ тази книга се намира пжтъ къмъ истинната страна на слънцето.

Лесина отвори книгата и дълго гледа върху думитъ написани на първата страница.

«Кое четешъ сега?» попита го той.

Чета тамъ, гдѣто пише, какъ мжчили Исуса до като най-послѣ умрѣлъ. Бихъ искалъ щото цѣлата книга на Св. Марка още днесъ да прочета.

„Когато облакътъ се разпрѣсне, така щото можемъ да виждаме, азъ ще ти дочета останалото. Изглежда че още малко има до края.“

Като че ли слънцето чу тѣзи думи и веднага се появи между облака. Дъждътъ още валише.

„Ахъ! какъ се радвамъ! тържествено извика Палко и се обърна къмъ кучето: „видишъ ли, Дунай, че ние ще узнаемъ и краятъ.““

Лесина се усмихна.

И така тѣ сѣдмаха близо до отворѣтъ на пещерата, а Дунай помежду тѣхъ, като че ли непременно и той трѣбваше да е тамъ. Надъ главитъ имъ кръстосваха свѣтковици. Далечъ на западъ грѣеше слънце, а на истокъ се издигаше, като небесна порта хубава седемцѣтна джга. Освѣжающия дъждъ малко по малко спираше. По полянитъ лежаха милионъ диамантни сияющи капки, а Лесина четѣше за чудесното утро на въскресение, когато третѣ вѣрващи жени, вмѣсто мъртвото тѣло на Исуса, намѣриха камѣкътъ вдигнатъ, гробътъ празенъ и единъ ангелъ имъ казалъ радостната вѣстъ, че Той, Разпнатия, е живъ и щѣлъ да отиде въ Галилея. Той продължаваше да чете какъ възкрѣсналиятъ Спасителъ се открилъ най-първо на Марии Магдалина тогазъ се открилъ само на двама ученици, послѣ на единадесетъ, като ги смѣриалъ, че не повѣрвали на думитъ на онѣзи, които имъ съобщили новината. И какъ имъ заповѣдалъ да идатъ по цѣлия свѣтъ и да проповѣдватъ Евангелието. Слѣдъ това Лесина прочете нѣщо, което за Палко бѣ най-интересно, а именно, че Исусъ се възнесе на небето, гдѣто сѣдна отъ дѣсно на Бога, Отца.

Палко погледна небето. Най-послѣ той уна кадѣ отиде Исусъ и защо не е вече на земята. Той бѣше тамъ задъ онази порта. Тамъ Той имаше небесенъ Отецъ на великолѣпенъ тронъ и на него Той сѣдѣше съ Отца.

„А, сега Го иматъ! тържествуваше той. Истинната страна на слънцето е тамъ задъ онази порта и тука това е като една граница. На ли, чичо?“

Лесина не даде отговоръ, но му се струваше, че момчето имаше право. На него бѣ извѣстно Словото Божие. Той бѣше най-добрия ученикъ въ училището по Законъ Божий. Обаче за него Исусъ бѣ тѣй чуждъ, както на хиляди и хиляди евангелиски християни, които знаятъ всичко за Него, но никога прѣзъ живота си не мислятъ за Него. „Ахъ“, въздѣхна Палко, „да бихъ могълъ по-скоро да изчета тази книга! Но страхъ ме е да не пропусна нѣщо, понеже незная на коя страница е описанъ пжтътъ къмъ Него, за това ще чета дума по дума.“

„Азъ съмъ пжтъ, истината и живота“, му припомни Лесина.

Помогни да дадемъ Евангелието на народа ни — миллионния фондъ.

„Това азъ четохъ; обаче не зная какво иска съ това да каже Той! Искан ли да каже, че ще дойде и ще ми покаже пѣтя, като ме вземе за ръка и ме заведе?“

„Може би и така да е. Но Той е така високо и толкова далече! — Това сме чели, че е отдѣсно на Отца.

За минута момчето погледна уплашено къмъ хубавото Небе. Портата бѣше наистина много високо и много далеко, а той долу на земята.

„Не вѣрвайте това, чичо!“ извика то неочаквано съ свѣтнали очи. Той не е само тамъ. Нали четохме, че казалъ на своитѣ си ученици: „Ето азъ съмъ съ васъ прѣзъ всичнитѣ дни до скончанието на вѣка.“ Тамъ горѣ живѣе, но пакъ всѣкога е съ насъ и именно сега е съ насъ!“

„Съ насъ! Къ дѣ е?“ подхвърли недовѣрливо Лесина.

„Ахъ, не говорете така“, каза тихо Палко. Нали четохте, че Той смѣрялъ онѣзи, които не повѣрвали въ Него! Азъ вѣрвамъ това, което Той е казалъ.“ Долѣтъ гърмежъ отъ далеко, като че ли искаме тържествено да каже „Аминъ!“

„Искашъ ли да четемъ помататъкъ, за да дойдемъ до края?“

„Да, да, чичо, моля ви се!“ извика Палко радостно. „Вие четете така хубаво и така умно, щото всѣка дума разбирамъ.“

Минаха цѣли три часа и когато Лесина найсетнѣ затвори книгата, видѣ че дѣждѣтъ отдавна бѣше спрѣлъ, водата изтекла, поляната изсушена.

„Книгата ще вземемъ съ насъ, тогазъ ще можемъ всѣки день да четемъ по малко, та дори и рѣдо ги да слуша и когато я изчетемъ ще я донесемъ пакъ.“

Съ това Лесиново прѣдложение Палко бѣше лъзителъ.

„Азъ не смѣяхъ да я взема“, бърбореше Палко изъ пѣтя. Но щомъ вие мислите, че Исусъ нѣма да се разсърди, тогазъ — хубаво.“

Върнаха се нѣсно дома. Но понеже Палко не се върна самъ мина безъ каране, Дѣдо му не се разсърди и той получи своята вечеря. Той даде на дѣдо си спечеленитѣ пари, зарадва го съ донесената круша и така си лѣгнаха.

Палко сънуваше, че чижда едно хубаво момче, което му даде знакъ съ ръка да го послѣдва, като каза: „Ела подирѣ ми и азъ ще те заведа въ *Страната на Слънцето*.“ Той изтича подиръ момчето по единъ стрѣмъ пѣтъ. Но когато Палко достигна върха, видѣ той три кръста и на единия висѣше увисналъ съ пробити ръцѣ и нозѣ хубавото момче. То бѣше Исусъ. Палко заплака отъ силно, че Лесина го събуди.

„Защо плачешъ! Какво ти е?“

„Ахъ, чичо, то трѣбва страшно да го боли! ахъ азъ не мага и да си помисля даже!“ ...

„Той сънува ...“ си каза Лесина.

„Ахъ, мой хубави, славни Исусе, какъ можашъ таква болни да ти причиняватъ!“ бърбореше тихо момчето. „Можи ми, заидо твоя небеситѣ баба не те освободи отъ тѣзи мъки? Нали Той те обичаше?“

Палко пакъ заспа, но Лесина не затвори вече очи. Думитѣ на момчето не го оставаха за ноща. Защо пострада Христосъ? Защо умрѣ? Защо допусна

Богъ това? Съ тѣзи въпроси и той започна да се пита. Спомни си още и думитѣ на първата страница: „чети внимателно редъ по редъ, то ще ти покаже пѣтятъ.“

* * *

Отъ онзи день въ Юриговата колиба всѣки день се четѣше святата книга. Тѣ се радостъ жертваха часъ за спане подиръ обѣдъ за четене.

Стария Юрига се чудѣше, че Лесина чете почти като свѣщеникъ. Той разказа на Лиска за книгата, която Палко е намѣрилъ и за страннитѣ думи, които сж написани на първата страница. Обзетъ отъ любопитство Лиска идваше редовно. Въ началото и двамата старци пушеха, но Словото Божие ги изпълни съ почитание. Тѣ вече спрѣха да пушатъ, свѣха шапкитѣ отъ главитѣ си и внимателно слушаха. Това бѣха стари истини, които отчасти имъ бѣха познати още въ младини; но сега, четейки редъ по редъ и дума по дума, ставаха имъ нови и скъпоцѣнни.

Лиска и Юрига почнаха да разговарятъ върху тѣзи истини и когато бѣха на работа.

„Отъ какъ твоего момче ме запита — дали свѣщеника може да прощава грѣхове — азъ не съмъ спокоенъ. Азъ чувствамъ, че грѣховетѣ ми не сж простени, че не съмъ примиренъ съ Бога и самъ почвамъ да се питамъ: достатъчно ли е само изповѣдь?“ Юрига клатѣше замислено побѣлѣлата си глава.

„Може би ще можемъ въ тази книга да узнаемъ истината.“

„Знаеш ли, чичо, че когато неотдавна Лесина четѣше за разслаблени, какъ го донесли при Исуса и Исусъ му прости грѣховетѣ, а тѣ почнахъ да завиждамъ. Вижъ обиколилъ цѣлия свѣтъ, ако само можехъ да Го намѣря.“

„Дѣдо“, каза Палко, „онова жгълче, въ което спя, нали прилича на станица?“

„Разбира се, това е твоя и на кучето палата“, се изсмѣ старецътъ.

Когато вечерта можетѣ се върнаха въ колибата изненада ги Палковия дворци. Жгълчето бѣше чисто измѣтено и леглото приготвено. Едно поусчуто гърне съ полски цѣли служеше за ваза, вратата бѣше укичена съ зелени клоне.

„Ти навѣрно очаквашъ нѣкой гостъ?“ заговори съ него приятелски Лесина.

„Да, чичо, Той ще дойде и ще остане при насъ; защото и азъ като Марта Му приготвихъ.“

Двамата мѣже се усмихнаха. Другата половина на колибата се отличаваше въ го готѣщата безредица. Веднага Юрига заповѣда да се намѣтъ гѣлата колиба.

Палко дѣтеки вѣрваше, че Господъ е дошълъ. Той чувстваше неговата близостъ ако и да не Го виждаше.

VII.

Минаха нѣколко седмици. Бѣше недѣля. Лесина се готѣше на пѣтъ за своя домъ. Слѣдъ една седмичка дойде пакъ да се върне.

„Ще ми се да си изстивашъ: колко е хубаво гука върѣдъ величавитѣ планини!“ каза той.

„Сине мой, каза Юрига замисленъ“, струва ми се че откакто почнахме да четемъ Словото Божие ние се свързахме повече. Ти казвашъ, че у васъ сте имали Библия. Можешъ ли да я донесешъ?“

„Да, мога, у насъ тя не ползва никого.“

„Нѣма ли кой да чете у васъ?“

«Моята майка едвамъ срича.»

«Нѣмашъ ли жена?»

Отдавна старецътъ искаше да попита този въпросъ. «Нѣмашъ ли жена?» повтори стареца, защото Лесина не отговори на въпроса му.

«Имамъ», едвамъ промърмори той. По тонътъ личеше, че стареца се докосна до една болна рана, която мъчеше неговата млада душа.

«Не може ли тя да чете?» попита пакъ Юрига. Вие младитѣ учите сега повече, отколкото ние едм о време.»

«Тя можеше да чете, чичо», отговори т о й натъжно.»

Въ гората бѣше тихо. Като че ли и природата сподѣляше скръбта, която се отражаваше въ лицето на Лесина.

«Тя знаеше да чете?» повтори старецътъ очуденъ. «А сега е забравила!»

«Ахъ, тя всичко е забравила! Но, моля ви се, не ме питайте за това: това е една история за мене!»

Старецътъ вѣрваше Лесина и го съжеляваше. Обикна го като синъ. Вече нѣколко седмици откакъ живѣха заедно и едва днесъ Юрига забѣлѣа, че неговия младъ другаръ една тежка м ж к а криеше въ себе си.

«Знаешъ ли, сине мой, че е добръ за челоуѣка, когато мѣлѣе душата си другиму. Може би и твоята скръбъ ще бѣде по-лека, ако ти я сподѣлишъ.»

«Ахъ, чичо, за моятъ товаръ нѣма облекчение; защото това което се случи неможе да се поправи.» И Лесина мѣлна.

«Иждѣ ли отидѣ моето момиче?» наруши Юрига мѣлчанieto.»

«Азъ го видѣхъ прѣди малко да отива въ своята страна на слънцето съ книгата подъ мишница и съ Дунай.»

«Момчето не мисли за нищо друго, освѣнъ за св. Писание и да се чудишъ какъ той го схваща!»

«Вие имате право.»

«Лесина подпрѣ главата на рѣцѣтъ си. Азъ си го прѣдставямъ, като онуй дѣте, което Исусъ постави срѣдъ ученицитѣ си. Той вѣрва всѣка дума въ него.»

«Но нали и ние вѣрваме?»

«Не, чичо!» младия човѣкъ поклати главата. «Ние трѣбваше другъ животъ да живѣемъ, ако бѣхме истинно вѣрващи. Вие вѣрвате ли, че вашитѣ грѣхове сж простени?»

«Да», почеса се стария Павелъ задъ ухото, «незая, сине мой. Господъ Богъ е святъ, а азъ съмъ грѣшникъ. Какъвъ грѣшникъ, това чакъ сега виждамъ, откакъ святата книга е у насъ и откакъ моето момче свѣдѣмъ се измѣни.»

Лесина наведе глава.

«Азъ, чичо, нѣмамъ прощение за моитѣ грѣхове. Тѣ тъй тежко лежатъ върху мене, като че ли онзи баиръ нѣкой е сложилъ върху гърдитѣ ми. Тукъ при васъ чувствамъ, че ми е по-леко на сърцето, но . . . тамъ . . . У дома . . . когато се върна и наново се изпрѣчи прѣдъ очитѣ ми това, което мой грѣхъ е направилъ, ще въздишамъ заедно съ Иова:»

«Трѣбва да се затрие деньтъ, въ който съмъ се родилъ!»

«Ахъ, сине мой, че какво си сторилъ така страшно, че се мъчишъ толкова? Че ти си такъвъ правдивъ човѣкъ!»

Слѣдва

Професоръ Мутоне.

Вселенната и нейната причина.

(Философски изслѣдвания).

Прѣводъ отъ френски
А. Аляенбауеръ.

Когато запитали Индийцитѣ какво нѣщо е земята? — Тѣ отговаряли: тя е една голѣма поляна съ планина въ срѣдата; и около тази планина се въртятъ небеснитѣ свѣтила. — Но, кой крѣпи земята въ пространството? — Четири слона. — А четиритѣхъ слона? — Четири костенурки. — А четиритѣхъ костенурки? — Незнаемъ.

По просто и по логично щѣше да бѣде ако се зададеше послѣдния въпросъ вмѣсто първия.

Но прѣзъ онази епоха хората не разсъждаваха още; или по скоро невѣжеството имъ бѣше толкова дълбоко и тъмнинитѣ въ които тѣ бѣха потопени, толкова гъсти, щото тѣхния разумъ не се простираше понадалечъ отъ хоризонта, който граничеше на погледа имъ. Прѣдъ вѣчността на свѣтътъ, прѣдъ тази голѣма тайна, всички колѣнничеха; свѣтотатство щѣше да бѣде ако се искаше да се разкрие.

Нужно ли е да си спомнимъ безнадежната борба, която прѣтърпя Христофоръ Колумбъ срѣщу поветѣ и която се свърши съ побѣдата на знаменития мореплавателъ.

Не знаемъ ли че Жорданъ Бруно, италиански философъ, биде живъ изгоренъ въ Римъ прѣзъ 1600 г., защото учише хората, че има още други свѣтове освѣнъ нашия? Че Галилей биде хвърленъ въ тъмница, за гдѣто научно доказа движението на земята и бѣше принуденъ да отрече, все пакъ като прибавише тѣзи достопамятни думи «Е pur se muove» — които кѣнтятъ още въ звѣзднитѣ пространства и ще продължаватъ да кѣнтятъ до тогава, до като моралната еволюция на свѣтоветѣ стане равна на физическата му еволюция и до като послѣдната мощъ на варварското суевѣрие изчезне отъ земята. Ний знаемъ всичкитѣ тѣзи нѣща и още голѣмо число подобни на тѣхъ, — всички записани въ историята — като живо свѣдѣтелство на невѣжеството, въ което гниеше нашето бѣдно човѣчество.

Но, до тогава никакъвъ инелъ не можеше да се направи на народа чрѣзъ естествения пѣтъ, понеже тѣзи основни познания бѣха привилегия на учената класа и посветенитѣ въ тайнитѣ на науката имаха право да откриватъ тайнитѣ.

Вмѣсто да докажатъ причината и начинътъ на нѣщата, гѣ се ограничаваха да олицетворятъ силитѣ на природата и слѣпо вѣрваха, че Богъ бѣше открилъ законитѣ и заповѣдитѣ си на Мойсей, безъ да ги открие на народа.

Но, времето се измина; една нова ера се откри; а науката, простирайки полето на познанията си, дойде да нанесе неочакваното злощастие на старитѣ догми и подкапа основитѣ на въздигнатото здание отъ религиозния фанатизмъ. Това което бѣше, прѣзъ всичкото време, единствената причина за грѣшкитѣ и фалшивитѣ тълкувания, дадени на всички нѣща, е липсата на разбиране. По този начинъ сж се породили въ умътъ на множество невѣжни хора, всичкитѣ суевѣрия които сж се размножили до день днешенъ.

О, Господи съживи дѣлото си между насъ! Миллионния фондъ.

Дѣйствително, историята доказва, че хората прѣставатъ да бждатъ суевѣрни когато почнаха да разбиратъ реалнитѣ причини на природнитѣ феномени; и може да се каже че грѣшкитѣ на народитѣ сж дължатъ по право на тѣхното невѣжество.

Да се разпространява виделината, да се освѣтли разумътъ, който е критеріумъ, за да познаемъ истината; съ една дума, да се скжсатъ веригитѣ които сж заробили умътъ отъ вѣкове и да му се даде свободата и независимостта, тази е цѣльта, къмъ която винаги сж се стаемили старанията ни; такова е било единичното прѣдразсждение на нашия умъ и такова е още днесъ подбудителната причина която ни въодушевява като пишемъ тѣзи редове.

Вселенната и нейната причина.

Отъ гдѣ е дошълъ живота? Отъ гдѣ е дошълъ разумътъ? Животътъ и разумътъ се манифестиратъ на нашитѣ чувства подъ безкрайно разни форми и степени на развитие; тѣхното дѣйствие се доказва и въ най-ничтожното и недоразвито насѣкомо; и въ възходящата степенъ на сществува до човѣка, който е най-хубавото създание на сътворението.

Но какъ сж тѣ дошли? Кой ги е създалъ?

Материялиститѣ претендиратъ че не сществува първа причина или начало на вселенната; че прѣзъ цѣлата вѣчностъ е имало достатъчни причини въ природата за всичко това което идва, и че умътъ самъ е достоенъ да обясни появянето на формитѣ на органическия животъ.

Има други, напротивъ, които казватъ че живота и разумътъ сж се родили отъ живота и разума сществуващи вече, и които се основаватъ върху знаменития афоризмъ на Lucrèce, който е основата на философската система на Епикуръ *). «Ex nihilo nihil.» Отъ нищо, нищо не става.

Ний не изслѣдваме една слѣдъ друга — съ нужнитѣ за подкрѣпления аргументи — всѣка една отъ тѣзи двѣ системи, като започнемъ отъ теорията на Бюхнеровото учение, които отхвъргатъ всѣка намѣна за излизане отъ материята и силата и които заявяватъ че хипотезата за единъ «Богъ» е безполезна за да обяснятъ сществуването на свѣтътъ.

Първа теория.

«Всичкитѣ нѣща които сществуваатъ сега сж сществуващи прѣзъ всичкото врѣме, въ вещество или подъ нѣкаква си друга форма.»

Токова е прѣдложението върху което сж базиратъ материялиститѣ за да докажатъ валидността на теорията си.

Материята, силата и животътъ сж вѣчни; вселенната разглежда въ цѣлото си, е една истина която сществува и дѣйствува чрѣзъ себе си прѣзъ цѣлата вѣчностъ.

— «Нищо сж сществува.» — Ето единъ фактъ, който не изисква никакво тълкуване; който е толкова вѣстенъ, колкото и една математика.

И тъй, ако прѣдложението «нищо сж сществува» е първия фактъ, «нищо е сществуващо» е

втория; понеже той е толкова увѣренъ че «нищо сж сществува въ миналото, колкото е увѣренъ че «нищо сж сществува» въ настоящето. Слѣдователно, «ако нищо е сществуващо» вчера, или прѣди едно неопредѣлено число години, това «нищо» е произлязло отъ причина, понеже всѣко нѣщо или часно проявление има една причина, и това разсуждение трѣбва да се приложи къмъ нѣщата или произшествия, сществуващи прѣзъ нѣкое врѣме, което може да се разбере.

И ако нѣкогащъ въ миналото сж сществуващи нѣща, тия нѣща — тия причини сществуваха прѣди нѣкое врѣме, допустими въ миналото или винаги, защото математически е вѣрно че когато се достигне границата на понятното количество, достига се безконечното.

Отъ горѣказаното ний можемъ да заключимъ че «нищо» е сществуващо винаги; понеже другояче, щѣше да има периодъ отъ врѣме прѣзъ което нищо не е сществуващо. Но, тази послѣдната хипотеза е недопустима, тъй като, въ този случай, това състояние щѣше да си продължава, и ний сме логически доведени да потвърдимъ че «всички нѣща, подъ нѣкаква форма, сж сществуващи винаги, и понеже всичкитѣ нѣща които сществуваатъ понастоящемъ, сж сществуващи винаги въ сжщностъ, и слѣдва се че «причини» винаги сж сществуващи и не може да има «първа причина.»

Между другото, науката доказва че материята и силата сж сществуващи прѣзъ всѣко врѣме; материялиста отъ това заключава, че вселенната сществувайки отъ само себе си и прѣзъ цѣлата вѣчностъ, е истинското разрѣшене на въпроса «за началото на нѣщата;» и че една такава вселена, съ своитѣ послѣдователности и промѣнения, съ своитѣ чудесни сили и неизмѣними закони, съставлява всемогщата вездѣсжщностъ, — «Всичко въ всичко»: Истинското и единствено божество!

Опровергаване на агностицизма и атеизма.

Ex nihilo nihil.

Материялиститѣ приписватъ на материята всемогщество и претендиратъ че всичкитѣ феномени на природата не сж нищо друго освѣнъ изражението на материята, за което единъ постояненъ и прѣдвидливъ разумъ е безполезенъ.

Еволюцията не е освѣнъ изтѣждането «Какъ» природата дѣйствува и тя никога не приближава до вѣчната тайна. Защо да има прѣзъ всичкитѣ епохи, безъ край, едно постепенно променение отъ енергия на една козмическа пара въ разтопено състояние въ безконечността на пространството, въ разнообразни форми до-край? На всичкитѣ тѣзи въпроси науката стои нѣма.

«Нищо сществува» е вѣрно, чи казва. Въ него сж сществуваатъ атоми, молекули, стрелени и сили, които принуждаватъ дѣйствието, които, съ правилателни и отблъскания, произвеждатъ редъ силе.

Никой не успорѣча че стремлението, силата, привлечението и отблъсканията на материята не сж нужни за нарастването, развитието и съхраняването на редъ крайни живи форми; но никога, никой отъ тѣхъ не е създадо тѣхъ форми и т. е. могло, слѣдователно

*) Епикуръ, грѣцки философъ, на когото учението състояло въ почитане отъ всичкитѣ удовѣствания, които бхали прѣдставлявали на човѣка (342—270 пр. Р. Хр.)

да ги надари съ животъ и разумъ. И даже, когато се допусне че козмическата еволюция е произвѣла монадичния животъ и го е прѣдала отъ родъ въ ровъ въ геологическитѣ променения до сивата материя на човѣшкия мозъкъ, какъ слѣпата необходимостъ е могла да въведе голѣмата фаза на умственната и морална еволюция?

Че формитѣ начеватъ и свършватъ, нѣма никакво съмнѣние; но нѣщо си ги кара да наченатъ и тази причина съществува прѣди формата, която ги е създала.

Съ голѣма краснорѣчивостъ говорятъ за стремленията и силитѣ на материята; но въ практика, това не значи нищо? За коя сила желаете да говоримъ? Въ материята; тоже ний имаме връзки химическо сродство, твърдостъ, ловкостъ и пр. и пр.; па даже и електричеството и магнетизмъ.

Но тяжестъта, електричеството и химическото сродство произвѣждатъ ли форми? Силата на тяжестъта съобщава ли се съ разумътъ на единъ купъ земя? Единъ електрически токъ одушевилъ ли се е съ животъ и разумъ?

Не, никога, нито стремлението, нито силата, нито привличането или отблъскването не е могло да произвѣде една форма, било растителна, било животинска, поне ако не се намѣри единъ зародишъ отъ животъ. Ако едно стремление или една сила принуждавайки движението, въ съгласие съ привличането и отблъскването, нѣкога можеше да произвѣде редъ форми прѣзъ нѣкоя епоха въ миналото, защо единъ подобенъ феноменъ не се произвѣде тамъ където нѣма прѣдименъ животъ?

Разумътъ съществува; мисълта, разсѣдѣкътъ и мудростъта съществуватъ, това е неуспоримо. Слѣдователно, щомъ „нѣщо“ никога не произхожда отъ нищо, слѣдва се че разумътъ, мисълта и разсѣдѣка сѣ съществували винаги. Животътъ, който е причината или началото, прочее, не е слѣпо дѣйствувалъ като е произвѣждалъ единъ безконеченъ редъ форми.

Разумътъ е съществувалъ и се свързани съ живота. Първата велика причина не бѣше само жива, но и разумна. Тя е която създаде материята съ своитѣ разнообразни и безкрайни форми и я изпѣлни съ животъ и разумъ. Никаква друга теория не е способна да обясни съществуването на всичкитѣ нѣща, понеже тя е единичката която може да бѣде сходна на здравия разсѣдѣкъ.

Да, трѣбва една причина за да се обяснатъ всичкитѣ факти които констатираме около насъ. Чувството причина е една отъ първитѣ вдъхновения на съвѣстъта. Нека се дава на причината, която е автора на всичко, името Богъ или всичко друго, една жива, разумна и прѣдшествующа сила трѣбва да е съществувала за всичко това което е надарено съ животъ и разумъ; — едно върховно свойство отъ гдѣто човѣшкия умъ произхожда, се е манифестирало въ общото начало на нѣщата, въ миналата вѣчностъ.

Самитѣ материалисти се покланятъ прѣдъ тази необходимостъ. Принудени да дадѣтъ отчетъ за човѣшкия умъ, тѣ сѣ допуснали въ числото на свойствата на материята, мисълта и съвѣстъта, невеществени термини, като сѣ били длъжни да я надарятъ съ чувствителностъ за да обяснатъ жизненитѣ манифестации. Материята, «казва Вйшнер, не е проста, но толкова деликатна щото ний не можемъ да си съставимъ една идея за нея...

«Тя не е безъ стойностъ, но има най-възвишено значение. Тя не е лишена нито отъ чувство, нито отъ разумъ, нито отъ мисль... Тя не е несъзнателна, но послѣдователно развива, прѣзъ съставяннето си и земната си еволюция, всичкитѣ въображими степени на съзнанието.»

Агностицитъ може да отстрани всѣко сѣждение и да казва че не знае; но забравя че като дѣйствува по този начинъ, той е неспособенъ да анализира собствения си умъ. Всичко това което той може да знае се намира въ областъта на идентъ и тѣзи послѣднитѣ сѣ условни и немогатъ да бѣдатъ подчинени на размѣрни закони.

Павелъ е казалъ: «Никой не е виждалъ Бога;» но еднакво вѣрно е че никой човѣкъ не е виждалъ духътъ или думата; и ако е основателно че човѣшкия духъ не е познатъ освѣнъ чрѣзъ менталнитѣ феномени копирани отъ природнитѣ феномени съ помощта на чувствата, какво ще кажемъ за копие то което отхвърга оригинала?

Човѣкъ има една тройна натура, физическа, интелектуална и морална или спиритуална, която изисква пълното развитие на всичкитѣ и на всѣка една отъ тѣхъ за да направи единъ пълненъ индивидуумъ.

Спиритуалното е реалното, а материята не е друго освѣнъ сѣнка; и единичката цѣль на съществуването трѣбва да бѣде развитието на индивидуалността на дѣхътъ.

Науката прѣдставлява познанията класифицирани отъ природата и отъ нейнитѣ закони. Та вече е основала че нѣма изолирани феномени въ природата; че всѣки феноменъ е свързанъ съ единъ другъ феноменъ, не само въ миналата безконечностъ, по още и въ бѣдащата.

Тази продължителностъ на съществото е която прави науката възможна и това необходимо и вѣчно Същество е което ще се полага за всѣкога като отричане отъ атеизма.

«Отъ безконечностъ до безконечностъ се достига до Бога.» И както е казалъ Н. Spenser: задъ всичкитѣ феномени на природата съществува една невидима и вѣчна сила, която е най-сигурния критерумъ на нашитѣ познания и на която феноменитѣ не сѣ друго освѣнъ променяемитѣ и прѣходни манифестации. При това, каквато и да би била тази сила, тя е толкова дѣятелна днесъ, колкото е била прѣзъ миналитѣ врѣмена. Никога, въ дѣлото на еволюцията не е имало спиране, нито почивка. Тя е виделината която съ своитѣ лъчи прониква всичко и на която вибрациитѣ изпѣлнятъ цѣлото пространство което обема човѣшкия разумъ.»

Хроника и Бѣлѣжки.

I. Изъ нашия животъ.

Разширение на Евангелската работа.

Прѣдседателтъ на Българското Евангелско Д-во съобщава, че настоятелството на казаното Д-во, въ послѣдното си годишно заседание държано въ Т. Пазарджикъ, на 29 Априлъ, 1919 год. избрало

„Милиония“ день прѣзъ м. Септемврий — питайте агитатора.

Пастиръ Павелъ Мишковъ, отъ Варна, агитаторъ за милионния фондъ основанъ при същото Д-во за евангелизирането на България. Избраният агитаторъ ще посѣщава градове и села въ царството ни, ще урежда събрания, ще употребява всички възможни срѣдства за да успи събирането на тази сума. Богъ да благослови тази християнска, народополезна работа.

Ижтующъ благовѣстителъ въ България. Настоятелството на Българското Евангелско Д-во е поканило Варненскиятъ Ев Пастиръ Павелъ Мишковъ за ижтующъ благовѣстителъ въ Сѣверна и Южна България и Македония. Работата на този благовѣстителъ, както ние я разбираме, е да държи съживителни събрания въ градове и села. Ще съобщимъ въ идущия брой на списанието какво е станало съ тази покана.

Млади проповѣдници. Вѣрваме, че четитѣ на сп. „Хр. Съвѣтъ“ ще се радватъ да чутъ, че въ Варненската Евангелска църква, четирима младежи и три дѣвци сж рѣшили да се посвятятъ на проповѣдническа работа въ страната ни. Тѣ сж готови да заминатъ да се приготвятъ за тази работа въ семинария, когато ижтѣтъ бже отворенъ.

Д-ръ Е. Каунтъ до обиколка. Надзирателятъ на евангелската работа въ Сѣверна България, Д-ръ Е. Каунтъ се е завърналъ отъ Америка, гдѣто замѣна прѣди четири години. Той по настоящемъ, заема мѣстень постъ въ Цариградъ, отъ гдѣто се очаква да се върне въ България презъ идущия Септември. Прѣди нѣколко дни прѣзъ България мина американската еска, съ която ижтува и Д-ръ Каунтъ. Връщайки се за Цариградъ той изпольза случая да посѣти Русе, Плевнѣ, Варна, Шуменъ, Търново и София гдѣто държа рѣчи на тема „Какво приносна Америка върши за България.“ На всички е билъ блѣскаво посрѣщанъ и изпращанъ. На нѣкои мѣста е билъ пригрѣщанъ, цѣлуванъ и съ цѣвти покрѣтъ. съ признателностъ за всичко що той е сторилъ за нашето отечество. Пожелаваме му по-скорошно завръщане отъ Цариградъ въ България за да продължи духовно-евангелската си мисия.

Фондъ брошура „Църквата и Мирътъ“ постигнали чови суми: г. Антонъ Засалинъ, Чирпанъ, 20 лв.; Лалю Лазаровъ с. Хибли, 10 лв.; Иванъ Петровъ с. Хибли 10 лв.; Писифъ Христовъ с. Хибли 10 лв.; Чкола П. Остатовъ с. Хибли 10 лв.; Панайотъ Петровъ с. Хибли 6 лв.; Стефанъ Петровъ с. Хибли 4 лв.; Денчо Стефановъ с. Хибли 2 лв.; Пеню Итаневъ с. Хибли 2 лв.; Димитъръ Станевъ с. Хибли 2 лв.;

Христо Денчевъ с. Хибли 1 лв.; Писифъ Пѣвѣтъ с. Хибли 1 лв.; Костадинъ Николовъ с. Опахнево, Хасковско 10 лв.; Владимиръ Николовъ с. Кричимъ 20 лв. Подписката продължава. Молимъ за повече и по-щедри дарители за тази миротворна идея. Очакваме лептата ви. Паритѣ се пращатъ до редакцията на сп. „Хр. Съвѣтъ“ — Варна.

Г-нъ Стоянъ Ватраleyski държалъ сказка въ университета въ София по покана на „Бълг. Д-во за миръ чрѣзъ съзвизване“ на тема: „Президентъ Уилсонъ, идеологъ на демокрацията и миротворецъ.“ Сказникътъ характеризиралъ Уилсона така: „По професия: учителъ, професоръ, педагогъ, възпитателъ на младежта. По звание: изслѣдвачъ и писателъ по исторични политични и социални прѣдмети. По насока и стрѣмежъ: борецъ противъ заблудитѣ, корупцията, противъ всѣка изключителна привилегия, тржстъ и монополъ, и реформаторъ въ демократично направление. По животъ: пуританъ, чистъ, безкористенъ и безукоризненъ. По убѣждение: християнинъ въ най-евангелския смисълъ. По характеръ т. е. по духъ и същество: практиченъ и дѣлственъ. — какъвто той днесъ изпиква за чудо, за радостъ, за недоумѣние, като човѣкъ загадка прѣдъ погледа на нашия кървавъ и циниченъ свѣтъ. Това е Уудро Уилсонъ, посланикътъ днесъ на Бога, паденото дѣте на жалбата, „омогнетворената съвѣст на човѣчеството.“ надеждата на свѣта изобщо и на България частно. „На тази свѣтла характеристика, дадела отъ г-нъ Ст. Ватраleyski, ние ще прибавимъ само една дума: дай Боже, така да излѣзе.

Горба между Софийскитъ Синодъ и Ст. Чилингировъ се е почналъ отъ известното изказване на чрѣзъ „Църковитъ Вѣстникъ“ и Чилингировъ въ „Сила“ полемизиралъ на една много важна тема: Какво е вършилъ и върши православно-църква? Чилингировъ за въпроса, „че ти въ нищо не е повлияла върху живота на сънародниците ни, че ти си мъртва прѣдъ ужаснитѣ прѣстѣлни дѣяния въ всички и всички нейни члѣда, служители и държавата.“ Ние поздравяваме Г-нъ Чилингировъ и искаме той да продължи въ това направление. Последно дръме е вѣче за православно-църква да се събуди, реформируе и да водъ народъ ни въ свѣтлостенъ ижтъ.

Примѣръ за подражание. Съобщава се, че починалия Иванъ Същевъ Личевъ, антекаръ, оставилъ наследство на Варненската Евангелска църква въ София отъ лизащо на 160,000 лева. Ние съблюдаваме Софийското Еванг. общество съ този подарѣкъ и го издигамо като примѣръ за подражане.

Любишъ ли Исуса? Миллионичъ фондъ е пробна камъкъ.

Има мнозина евангелисти, които сж въ сѣстояние да дадатъ такива, даже и по-голѣми суми за евангелското дѣло у насъ. Вземете, братя, подъ внимание милионния фондъ и вижте, да ли пѣмате Божи имотъ повѣренъ вамъ доврѣме, който ще трѣбва да оставите за Бога? Ако ви е присърдце Българското Евангелско Д-во, вие ще поканите избрания агитаторъ Павелъ Мышковъ отъ Варна, да ви посѣти, за да внесете чрѣзъ него завѣщанието си на Бълг. Ев. Д-во. Богъ да ви подтикне да сторите това.

Църквата благославя кръчмата. Въ градъ Варна, на централния площадъ, наедно съ гостилница се отвори и кръчма. Голѣми бѣвши алкохолъ се внесоха. Ракия и вино се лѣятъ тамъ редовно. Важното въ случая, е слѣдното: Прѣди да се отвори този новъ кръчмарски капанъ, православната църква, въ лицето на свещеника се явява тамъ, за да освяти мѣстото и даде благословението си. Ние не знаемъ какви сж православните наредби, защото никога не сме били православни, но това е гавра съ *християнската църква*, мова е падане на църквата, това е мръсенъ компромисъ, търговски „уртаклъкъ“ съ дявола. Какъ тоже да се молите Богъ да благослови кръчмата, гдѣто се исува, пиянствува, и отъ гдѣто се отива къмъ развратъ, и редъ други прѣстѣпления? Ние искаме Варненската православна българска митрополия да ни каже възъ основа на кои християнски учения даде благословията си за отварянето на подготвената кръчма на Мусалата? „По традиция“ ще рече, па лъ? Та тѣзи ваши „традиции“ сж които обезсолиха солта и угасиха свѣтиликътъ и пропѣдиха хората отъ църквата. Тѣзи ваши традиции обѣрнаха християнството въ парадна дреха, която не засѣга и не влия живота. Тѣзи ваши традиции каратъ човѣка да се погнуся отъ „религия“ и „християнство“ и покрай това което е поезичено да отхвърля Христовото. Ние не ви осждаме за тѣзи ви традиционни дѣлания, но защо ги свързвате съ християнската църква, която е смъртенъ врагъ на грѣха, во главе алкохола?

II. Изъ външния свѣтъ.

„Суха Америка.“ Тѣй наричатъ американцитѣ Отецеството си защото сж забранили продаването на алкохолни пития. П навстина, това е пай-великата и славна характеристика на нашата епоха. Алкохола е всеобщия блясъкъ, и колкото по-скоро се изгони, толкова по-добъръ за човѣшката раса. Както въ много други отношения и въ това, Америка води. Тя е първата, която съ законъ запрѣщава продаването на алкохолни пития въ ней-

нятъ граници. Американскитѣ списания силно агитиратъ да се прѣнесе тая борба и въ Европа. Дай Боже, да дойде и у насъ. Противъ алкохола трѣбва да се поведе борба отъ всички обществени институти, а особно отъ християнската църква.

Видение на голѣмитѣ нужди на свѣта. Тази война съ свонѣ разрушения и голѣми страдания, разтвори свѣта за новъ животъ, за нови нории на живѣне, за широко разпространение на Христовото Евангелие въ свѣта, като сила Божия за спасение на всѣкой, който вѣрва въ Него. Малцина сж които иматъ видѣние на голѣмитѣ нужди и благоврѣмня на свѣта. Мисионерския комитетъ на Методиската Епископална църква въ Америка, като схваща нуждитѣ на момента, рѣшилъ да събере 85 милиона долара за евангелска пропаганда въ цѣлия свѣтъ. Отъ тая сума 40 милиона сж за Америка, 5 милиона за Европа и останалата частъ за другитѣ страни. Това грамадно дѣло, пооприло и други църкви да се наематъ съ събирано на голѣми суми за евангелизирането на свѣта.

Библията въ Китай. Прѣди столѣтие, се казвало, че е невъзможно да се прѣведе Библията на китайски. Тази година, британското и други библейски д-ва сж продали повече отъ 6 милиона копия Библии на китайски езикъ.

Книгописъ и рецензия. Получиха се въ редакцията за отзывъ:

Великото Завѣщание и Стихотворения отъ Тр. Димитровъ и Фр. Вацуликъ. Цѣна 3 лева — Самоковъ.

Пророчествата за Исуса Христа, наредилъ Петъръ Илиевъ, Пловдивъ — Цѣна 1 лв.

Младежки подвигъ — мѣсечно списание, Самоковъ.

В. „Зорница“ — седмична. Пловдивъ.

В. „Радикалъ“ — ежедневникъ, София.

Излѣзоха отъ печатъ слѣдните номера отъ Библиотека „Въздържатель“:

№ 1. Тютюна и Тѣлото, цѣна 1 левъ.

№ 2. Бирата и Тѣлото, цѣна 1 левъ,

№ 3. Алкохола и Работниците, цѣна 1 лв.

Подъ печатъ е:

№ 4 и 5. Кръчмата, цѣна 2 лева.

Абонамента за 10 номера е 8 лева всѣкога прѣдплатени.

Доставете си тая библиотека отъ Редакцията на сп. Въздържатель, Ямболъ.

„Не който вика Господи! но който върши волята на Отца“ — милионна фондъ.